

Πρόσκληση για συμμετοχή σε συνέδριο

Συμπόσιο *Louis de Mas Latrie*, ιστορικός της Φραγκικής Ελλάδας

Λευκωσία, Πανεπιστήμιο Κύπρου, 30-31 Οκτωβρίου 2024

Μια συνδιοργάνωση της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, του GRHis (UR 3831) και του Centre d'Études Chypríotes

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus

Λίγοι ιστορικοί είχαν τόσο καθοριστική συμβολή στη μελέτη της Κύπρου κατά τη λατινική περίοδο όσο ο Louis de Mas Latrie (1815-1897), του οποίου τα ερευνητικά ενδιαφέροντα επιπλέον περιελάμβαναν τη Φραγκική Ελλάδα, τη μεσαιωνική Μεσόγειο και τις Μεσαιωνικές Σπουδές εν γένει. Πρόκειται για τον πρώτο παλαιογράφο-αρχαιοθώτη, με σπουδές στην *École des Chartes*, ο οποίος μελέτησε τη φράγκικη επέκταση στη μεσαιωνική Μεσόγειο και υπηρέτησε στην *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres* φιλοδοξώντας να κατανοήσει το φραγκικό παρελθόν στην ελληνική και μουσουλμανική Ανατολή σε επιστημονική βάση.

Η συνεισφορά του Louis de Mas Latrie συνίσταται καταρχάς στη δημοσίευση αρχαικών κειμένων από γαλλικές, ιταλικές και καταλανικές συλλογές, τα οποία εντόπισε στο πλαίσιο πολλών εξειδικευμένων αποστολών που πραγματοποιήθηκαν με την παρότρυνση υπουργείων και άλλων γαλλικών θεσμών. Κυρίαρχος στόχος, σε όλη τη διάρκεια της καριέρας του, παραμένει ο συνεχής εμπλουτισμός του corpus δημοσιευμένων ιστορικών πηγών με νέα έγγραφα, αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα τον ιστορικό του προβληματισμό. Από την εκτενή εργογραφία του, 61 τίτλοι είναι αφιερωμένοι στη Φραγκική και Ενετική Κύπρο, ενώ πέντε ασχολούνται με τα λατινικά προγκιπάτα στην Ελλάδα. Εκτός από αυτό το δημοσιευμένο έργο, ο Louis de Mas Latrie κληροδότησε στην έρευνα πολλά αδημοσίευτα έγγραφα, που φυλάσσονται σήμερα στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας (*Bibliothèque nationale de France*) και στα Εθνικά Αρχεία (*Archives nationales*), και τα οποία ρίχνουν άπλετο φως στη μέθοδο εργασίας του ιστορικού.

Ο Louis de Mas Latrie ήταν επίσης ενεργά αναμεμιγμένος στο δημόσιο βίο της εποχής του. Διετέλεσε ιδρυτικό μέλος της *Œuvre des Écoles d'Orient* το 1856, δηλώνοντας, έτσι, το ενδιαφέρον του για την υποστήριξη της διαβίωσης των χριστιανικών κοινοτήτων στη Μέση Ανατολή. Ένεκα της ιδιότητάς του ως αφοσιωμένου Χριστιανού, τιμήθηκε το 1875 από τον πάπα Πίο Θ' με τον τίτλο του Ρωμαίου κόμητα. Γίνεται, επομένως, κατανοητό πως η αντίληψή του για το φραγκικό και καθολικό μεσαιωνικό παρελθόν πιθανότατα επηρεάστηκε από τις πολιτειακές και πολιτικές του πεποιθήσεις.

Στόχος της παρούσας επιστημονικής συνάντησης είναι η κατανόηση του έργου του Louis de Mas Latrie και του ευρύτερου πλαισίου εντός του οποίου αναπτύχθηκε. Οι κάτωθι προτεινόμενες θεματικές είναι ενδεικτικές του προβληματισμού που φιλοδοξεί να εγείρει το συμπόσιο:

- Η θέση του Mas Latrie στις ιστοριογραφικές τάσεις των δεκαετιών 1850-1880

- Η ιδεολογία του στο πλαίσιο του γαλλικού ιμπεριαλισμού στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τα έτη 1850-1880 και του ανταγωνισμού με τη Βρετανική Αυτοκρατορία
- Η ιστορική του μέθοδος, οι σχολιασμένες εκδόσεις πηγών και η συμβολή του στις βοηθητικές επιστήμες της ιστορίας (διπλωματική, νομισματική, σιγλογραφία, επιγραφική)
- Το ταξίδι του στην Κύπρο, η άποψή του για την κοινωνία, τα μνημεία και το παρελθόν του νησιού
- Οι αποστολές του σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις (Βενετία, Φλωρεντία, Ρώμη, Βαλέτα, Βαρυκελώνη, Παλέρμο) με στόχο τον εντοπισμό και τη μελέτη εγγράφων σχετικών με τη φραγκική επέκταση στη Μεσόγειο
- Οι σχέσεις του με διπλωμάτες, αρχαιολόγους και ιστορικούς της Λατινικής Ανατολής (Marcello Cerruti, Major Tankerville J. Chamberlayne, Paul Riant, Charles Schefer κ.λπ.)
- Η επιστημονική του κληρονομία (αρχεία, επιγραφική, ιδεολογία) και η πρόσληψη του έργου του στην Ελλάδα (διαμάχη με τον Κωνσταντίνο Σάθα) και στην Κύπρο (κριτική του Φίλιου Ζαννέτου).

Ο ανωτέρω κατάλογος δεν εξαντλεί όλα τα πιθανά ερευνητικά θέματα που θα μπορούσαν να «φωτίσουν» περισσότερο τη φυσιογνωμία του Mas Latrie. Όλες οι θεματικές των ανακοινώσεων που θα προταθούν θα εξετασθούν και θα αξιολογηθούν προκειμένου να διαμορφωθεί το τελικό πρόγραμμα του συμποσίου.

Οι ανακοινώσεις, που θα γίνουν στα γαλλικά, ελληνικά, αγγλικά ή ιταλικά και θα έχουν διάρκεια 30 λεπτών, θα δημοσιευθούν προκαταρκτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα (<https://frankika.cfa.gr/>), ενώ θα ακολουθήσει η τελική δημοσίευση από τις εκδόσεις της Γαλλικής Σχολής Αθηνών. Το συμπόσιο θα πραγματοποιηθεί σε υβριδική μορφή (διά ζώσης και διαδικτυακά).

Το συνέδριο αυτό εντάσσεται στο πρόγραμμα *Écrire l'histoire de la Grèce franque*, που υποστηρίζεται από την Γαλλική Σχολή Αθηνών και το GRHis (UR 3831): <https://www.cfa.gr/grece-franque/>. Αποτελεί συνέχεια των συναντήσεων που διοργανώθηκαν στο παρελθόν με θέμα τον Charles Du Cange (Mont Saint-Aignan, 2022) και τον Jean-Alexandre Buchon (Αθήνα, 2023).

Ως προθεσμία για την υποβολή τίτλου και σύντομης περίληψης ορίζεται η **20^η Δεκεμβρίου 2023**.

Διεύθυνση επικοινωνίας: frankika@cfa.gr